

Fil-Qorti tal-Maġistrati (Malta)

Bhala Qorti ta` Ġudikatura Kriminali

Maġistrat Dottor Aaron M. Bugeja M.A. Law, LL.D. (*melit*)

Il-Pulizija

(Spettur Priscilla Caruana Lee)

vs

Robert Baldacchino

Il-Qorti:

Wara li rat l-imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront ta` **Robert Baldacchino**, karta tal-identita bin-numru 737059M fejn gie mixli talli fil-15 ta' Diċembru 2013 għall-ħabta tas-18:00 gewwa Triq l-Imdina, H'Attard u/jew f'dawn il-Gzejjer Maltin:

1. saq l-imsemmija vettura bin-numru tar-registrazzjoni BBW-856 b'manjiera traskurata, bla kont u perikoluza;
2. u aktar talli naqas milli jieqaf fejn kien hemm is-sinjal li jindika "Stop";
3. naqas milli jieħu l-prekawzzjonijiet meħtieġa meta kien hierieg għal fuq triq principali;

4. b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuraġni jew b'nuqqas ta' ħila fl-arti jew professjoni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku, waqt li kien qiegħed isuq jew kellu taħt il-kontroll tiegħu vettura bin-numru tar-registrazzjoni BBW 856, involontarjament ikkaġuna offiżi ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Raymond Debono skont kif ċertifikat mit-Tabib Mario Cilia mill-M.D.H;
5. b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuraġni jew b'nuqqas ta' ħila fl-arti jew professjoni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku, waqt li kien qiegħed isuq jew kellu taħt il-kontroll tiegħu vettura bin-numru tar-registrazzjoni BBW 856, involontarjament ikkaġuna offiżi ta' natura ħafifa fuq il-persuna ta' Carmen Mifsud skont kif ċertifikat mit-Tabib Mario Cilia mill-M.D.H.

Il-Prosekuzzjoni talbet lil Qorti sabiex tiskwalifika lill-ħati mill-liċenzi kollha tas-sewqan għal perjodu ta' żmien li l-Qorti jidhrilha xierqa.

Rat li matul is-seduta tal-21 ta' Lulju 2014 l-Uffiċjal Prosekutur ikkonfermat l-imputazzjonijiet bil-gurament u matul il-kors tal-eżami tal-imputat skont l-Artikoli 392 u 370(4) tal-Kodiċi Kriminali l-istess imputat wieġeb li ma kellux oġġezzjoni li l-każ jiġi trattat bi proċedura sommarja;

Rat il-kunsens tal-Avukat Ġenerali a fol 26 li permezz tiegħu iddikjara li kien qiegħed jagħti l-kunsens tiegħu sabiex dan il-każ jiġi trattat bi proċedura sommarja;

Rat li matul l-istess eżami tal-imputat ai termini tal-Artikolu 392(1) tal-Kodiċi Kriminali, l-imputat, debitament assistit mill-Avukat Dottor Michael Zammit Maempel tenna li ma kienx ħati tal-imputazzjonijiet miġjuba kontrih;

Rat id-dokumenti prodotti;

Rat u semgħet il-provi imresqin mill-Prosekuzzjoni;

Semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet;

Ikkunsidrat :-

Illi kull sewwieq ta' vettura għandu dmirijiet li jrid iżomm u josserva f'kull waqt li jkun qiegħed bl-*steering wheel* f'idu. Karozza fi triq tista' tkun letali daqs arma proprja jekk mhux użata u misjuqa bil-għaqal meħtieġ. Kull sewwieq irid f'kull hin iżomm il-*proper look-out* bil-mezz viżiv kif ukoll bil-mezz tas-smiegħ. Inoltr, bil-vetturi moderni dejjem aktar muniti b'mezzi teknoloġiċi irid ukoll iżomm *proper look-out* ukoll b'kull mezz approprijat installat fil-vettura (bħal mirja jew *sensors* eċċetra) skont iċ-ċirkostanzi u l-kondizzjonijiet prevalenti fit-triq sabiex ikun jista' jagħmel evalwazzjoni tas-sitwazzjoni li jkun qiegħed isuq fiha

u dan sabiex jevita li jkun hemm riskju ta' kollizzjoni ma vetturi oħra jew incidenti ma *pedestrians*.

Għalkemm hemm limiti ta' veloċita stabbiliti f'zoni u f'toroq partikolari, kull sewwieq xorta waħda anke jekk ikun qiegħed isuq fil-limiti tal-veloċita konsentita, irid dejjem isuq b'*safe speed* fiċ-ċirkostanzi partikolari tat-triq li fiha jkun qiegħed isuq. Dan huwa meħtieġ sabiex f'kull waqt ikun jista' jieħu dik l-azzjoni proprja u effettiva sabiex ikun jista' jevita kollizzjoni ma vetturi oħra jew incidenti ma *pedestrians* billi jkun jista' jieħu dik l-azzjoni evażiva skont il-każ jew li jwaqqaf il-vettura misjuqa minnu biex tiġi evitata kollizzjoni jew incident, u dan dejjem skond il-kondizzjoni prevalenti u ċ-ċirkostanzi tal-każ. Din l-azzjoni trid tkun dejjem pożittiva u meħuda f'waqtha b'rispett lejn l-osservanza tar-regolamenti tas-sewqan.

Illi huwa minnu li *side road user* għandu l-oneru prinċipali li jivverifika jekk hux riesaq traffiku mit-triq li ried joħroġ fiha qabel ma jibda jintraprendi l-manuvra li joħroġ fuqha. Huwa kien obligat li jzomm a *proper lookout* inkluż dik li jagħti dik l-aħħar daqqa t'għajn fuq it-triq qabel ma joħroġ għall-*main road*, b'mod partikolari meta jkun hemm ukoll sinjal ta traffiku li jindika li jrid jieqaf fit-tarf tat-triq.

Inoltre, skont kif qalet il-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawża *Il-Pulizija vs. Mario Gellel*, deciża nhar id-19 ta' Frar 2004:

... kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta, jekk sewqan hux (i) negligenti, jew (ii) bla kont jew (iii) perikoluz hi kwistjoni ta' 'degree' (App. Krim. Pul. vs Charles Bartolo, 14.3.59, Pol. vs Wilson [Vol. XXXIX iv. 1018] u Pul. vs Alfred Vella [Vol. XLIV, p. 933]) u kif jidhru wara xulxin huma fl-iskala tas-serjeta` tagghom (App. Krim. Pul. vs Hardingham, 19.10.1963). Gie wkoll ritenut li biex jintegra ruhu r-reat ta' sewqan perikoluz, hemm bżonn ta' certu grad ta' 'recklessness' (App. Krim. Pul. vs Charles Farrugia [Vol. XXXIX iv.9 78]). 'Recklessness' giet definita bhala 'wilfully shutting one's eye' (App. Krim. Pul. vs Joseph Aquilina, 20.4.1963). Invece sewqan negligenti jew traskurat ifisser nuqqas ta' prudenza ordinarja li wiehed ghandu jadopera biex jevita ssinistri stradali (App. Krim. Pul. vs Antonio Spiteri [Vol. XLIV iv. 892]).

Ikkunsidrat : -

Illi jirrizulta li l-imputat kien *side road user* u li kien kostrett li jieqaf fuq *stop sign* qabel ma jintraprendi l-manuvra ta' ħruġ fuq *main road* u attraversament lejn it-triq fil-karreġġjata opposta li tiehdu lejn iċ-Ċentru ta' H'Attard. L-oneru principali ta' *proper look-out* kien fuqu. Mill-banda l-oħra dan ma jfissirx li l-*main road user* kien eżenti milli josserva r-regoli, anke bażilari, tat-traffiku sempliciment għaliex huwa kien *main road user*. Dan is-sewwieq huwa wkoll obligat li jżomm u li josserva r-regoli tat-traffiku pertinenti għalih fil-manuvra ta' sewqan li jkun qiegħed jintraprendi.

Issa f'dan il-każ, il-Qorti analizzat akkuratament il-provi prodotti minn fejn jirrizultaw verżjonijiet konfligġenti ta' kif seħħ dan l-incident. Mill-verżjonijiet mogħtija jirrizultaw diversi inkonsistenzi fil-verżjoni tal-parti civile li jirrendu x-xieghda tiegħu mhux kredibbli. Dan qiegħed jingħad għaliex f'ċerti dettalji importanti għas-soluzzjoni ta' dan il-każ,

il-Qorti setgħet tinnota li huwa ma kienx konsistenti mar-realta tal-fatti. Eżempju, fis-sitta ta' filgħaxija fil-15 ta' Dicembru jkun dlam ċappa. Ma jistax ikun kif qal hu a fol 76 li kien qiegħed ibexbex. Fuq dan il-punt huwa kontradett minn seħibtu Carmen Mifsud li tenniet li kien id-dlam. Huwa jtenni li l-imputat ħareg minn fuq *stop sign*. Fil-fatt hekk hu. L-imputat ma jichadx li ħareg minn fuq *stop sign*. Id-differenza hi li l-imputat saħaq li huwa waqaf minn fuq l-I *stop sign* mentri l-parte civile qal li dan baqa' ħiereg.

Il-parte civile jgħid li kienu l-Pulizija li gēgħluh **isuq** il-karozza biex ma tibqax fit-triq. Biss jgħid ukoll li kienet total loss u li kellu jiskreppjaha. Mill-banda l-oħra jirrizulta li PC3 jgħid li kienu xi nies pajzana li kienu resqu fil-ġenb il-karozza tal-parte civile u mhux li saqha l-parte civile jew li giet misjuqa. L-imputat itenni essenzjalment li kienu xi familjari tal-imputat li qandlu l-vettura misjuqa mill-parte civile.

Il-parte civile tenna li minkejja li kien qed ibexbex, huwa kellu d-dwal, ossija l-*head lamps* mixgħulin. L-imputat jgħid li dan ma kellux dwal mixgħulin u li din, flimkien mal-velocita li kienet eċċessiva għall-dik il-parti tat-triq, li għandha konfigurazzjoni partikolari li ma tippermettix viżwali ottima, kienet ir-raġuni għaliex huwa ma setgħax jara l-vettura misjuqa mill-parte civile.

Fil-verita kwantu għall-velocità li biha kienet qegħda tinstaq il-vettura tal-parte civile, din il-Qorti qajla tista' temmen li din kienet misjuqa bit-30 (km/h). L-impatt bejn iż-żewġt vetturi tant kien qawwi li skont il-parte civile stess, huwa kellu l-vettura tiegħu *total loss* u skreppjaha. Il-vettura misjuqa minnu sabet il-vettura tal-imputat quddiemha u ħabtet magħha. Il-Qorti temmen li kieku verament il-vettura misjuqa mill-parte civile kienet qegħda tinstaq b'dik il-velocità, dan l-incident setgħa faċilment jiġi evitat u dan għaliex kien ikun possibbli għalih li japplika l-brakes u jwaqqaf il-vettura tiegħu *in due time* minn meta qal li intebaħ bil-vettura misjuqa mill-imputat – u ċjoe f'distanza li kienet madwar it-tul tal-Awla numru erbatax. Il-Qorti ma temminx li huwa kien qiegħed isuq b'din il-velocità' iżda r-rizultanzi oġġettivi tal-ħsara subita mill-vetturi timmilita kontra din it-teżi u favur dik li huwa kien qiegħed isuq il-vettura de quo b'velocità ferm ogħla minn dik ta' 30 kilometru fis-siegħa.

Minkejja dan, xorta jibqa' l-fatt li l-imputat kien obligat jieqaf fuq l-I *stop sign* anke jekk il-velocità tal-parte civile setgħet kienet eċċessiva għal dik il-parte tat-triq. L-imputat itenni pero li huwa waqaf fuq l-I *stop sign* u li ħares fuq il-*main road* qabel ma beda jintraprendi l-manuvra t'attraversament. Issa interessanti f'dan il-każ li l-imputat ried idur għal dik il-parti tat-triq li tagħti lejn H'Attard. Jiġifieri meta jiġi biex johroġ għal fuq il-*main road*, il-konfigurazzjoni tat-triq hija tali li meta tiġi biex toħroġ minn fuq l-I *stop sign* it-triq innifisha tħares lejn id-direzzjoni tal-

lemin minn fejn ikunu ġejjin il-karozzi fil-main road. Jigifieri kien ferm faċli għall-imputat li minn dik il-parti tat-triq jara xi traffiku kien ġej mid-direzzjoni tal-lemin tiegħu. Il-vettura misjuqa mill-parte civile kellha tkun viżibbli għalih b'mod relattivament faċli – kondizzjonijiet ta' illuminazzjoni tal-vettura tat-triq u tal-vettura nonche l-velocita tal-istess vettura misjuqa fuq il-main road permettendo.

U dan huwa wkoll pern ieħor għas-soluzzjoni ta' dan il-każ. L-imputat itenni li appartu mill-fatt li din il-parti tat-triq mhix illuminata b'mod tajjeb fid-dlam, huwa ma setgħax jara l-vettura misjuqa mill-parte civile kemm minhabba li kienet qed tinstaq b'velocita oghla minn dik konsentita f'dik il-parti tat-triq kif ukoll għaliex ma kellhiex id-dwal tagħha mixgħula. Kwantu għall-fatt tal-velocita, il-Qorti hija konvinta sal-grad tal-probabbli li l-vettura misjuqa mill-parte civile ma kienetx qed issegwi l-velocita ta' 30 kilometru fis-siegħa kif allegat iżda ferm aktar minn hekk. Iżda hemm ukoll il-fattur tal-illuminazzjoni tal-vettura misjuqa mill-parte civile li hija wkoll rilevanti għal din il-vertenza. Il-parte civile jgħid li huwa kellu d-dwal mixgħulin. Iżda kif jirriżulta mis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali eżibita fl-atti mill-parte civile stess, dik l-istess Qorti kienet ikkonfermat is-sentenza tal-prim'istanza minn fejn jirriżulta li l-imputat kien instab ħati li huwa fil-fatt kien qiegħed isuq il-vettura de quo bla dawl quddiem jew wara. Dik l-istess sentenza tishaq li l-appellant f'dak il-każ, parte civile f'dan, ma kienx appella minn dik il-parti tas-sentenza tal-prim'istanza li kienet

ikkundannatu għal fatt li kien saq bla dawl quddiem jew wara. Mhux mistenni minn din il-Qorti tistharreg għaliex il-parte civile ma kienx appella minn dik il-parti tas-sentenza. Biss il-konsegwenza ta' dan hija li issa huwa għudizzjalment ikkonfermat li meta kien qiegħed isuq f'dik il-parti tat-triq, il-parte civile kien fil-fatt qiegħed isuq mingħajr dwal ta' quddiem jew wara. Dan il-fatt jikkorroborra dak mistqarr mill-imputat li fil-fatt huwa ma rax il-vettura misjuqa mill-parte civile minhabba li ma kellhiex dwal mixgħula. L-imputat għalhekk prova sal-grad tal-probabbli li l-parte civile ma kienx qiegħed jagħmel uzu mid-dwal regolamentari fil-mument li fih seħħ l-incident de quo.

L-imputat għalhekk ipprova sal-grad tal-probabbli li l-parte civile, għalkemm kien *main road user*, kien qiegħed isuq il-vettura tiegħu b'veloçita li kienet eçcessiva għal dik il-parti tat-triq kif ukoll li kien qiegħed jagħmel dan mingħajr ma kellu dwal mixgħulin.

Hemm imbagħad il-ħsarat sofferti mill-vetturi rispettivi li wkoll huma parti mill-provi f'dan il-każ u li jagħtu dawl ċirkostanzjali fuq kif seħħ l-incident de quo. Il-fatt li l-vettura tal-imputat kellha il-parti ta' quddiem tagħha mentri l-vettura misjuqa mill-parte civile kellha kemm quddiem kif ukoll fil-ġenb tagħha juri li fil-fatt l-impatt seħħ skont kif xehed l-imputat li kellu l-parti ta' quddiem tiegħu li kien imħaxken mill-vettura misjuqa mill-parte civile.

Il-Qorti tqis li l-verżjoni tal-imputat kienet ferm aktar konsistenti u kredibbli minn dik mogħtija mill-parte civile u minn Carmen Mifsud. Il-Qorti mhix ser tidhol fuq il-kontroversja dwar jekk il-parte civile kienx fi stat ta' xorb jew fi stat alterat waqt li kien qiegħed isuq. Dan huwa fatt li ġie epurat quddiem qrati precedenti. Jibqa' l-fatt pero li skont ix-xiehda ta' PC1, b'mod partikolari in kontro-eżami, minn eġġmilu l-parte civile deher li ma kienx mija fil-mija qed jaġixxi ta' bniedem sobriju u normali. Dan ukoll setgħa kien fattur li inċida fuq dan l-inċident.

F'dan l-isfond probatorju il-Qorti tqis li d-Difiża irnexxielha tipprova t-teżi tagħha sal-grad tal-probabbli fis-sens li fiċ-ċirkostanzi tal-każ, l-imputat għalkemm kien *side road user* u obligat jieqaf fuq *stop sign*, fil-fatt waqaf fuq din l-*stop sign*, iżda minħabba l-veloċità eċċessiva għal dik il-parti tat-triq, minħabba l-fatt li l-vettura misjuqa mill-parte civile ma kellhiex id-dwal mixgħulin kif ukoll minħabba l-konfigurazzjoni partikolari tat-triq u tal-illuminazzjoni f'dik il-parti tat-triq ma kienx possibbli għall-imputat li f'dawk il-mumententi qosra ta' ftit sekondi jew milleżmi jara *in due time* il-vettura misjuqa mill-parte civile. Ġie ppruvat sal-grad tal-probabbli li l-imputat uża d-diligenza u l-prudenza li setgħa juża f'dawk iċ-ċirkostanzi.

L-imputat, għalkemm kien obligat li jzomm *proper look-out* qabel ma jaqsam għal *main road*, mhux mistenni li jirrispondi penalment ukoll għal sitwazzjonijiet fejn huwa jkun ġie maħsud minn vettura li,

għalkemm *main road user*, ma tkunx qed tinstaq b'mod regolamentari; u ma għandux jirrispondi penalment jekk minhabba dan l-użu mhux regolamentari tal-*main road user*, u minkejja li huwa jkun għamel dak li fiċ-ċirkostanzi setgħa jagħmel skont id-dmirijiet ta' prudenza u diligenza ordinarja, xorta waħda iseħħ incident. F'dak il-każ, il-*main road user* isir *main road abuser* u jbati l-konsegwenzi għall-egħmil tiegħu.

DECIDE

Li għar-raġunijiet premessi il-Qorti qegħda ssib lil Robert Baldacchino mhux ħati tal-imputazzjonijiet miġjuba kontra tiegħu u tilliberah minn kull ħtija u piena dwarhom.

Mogħtija illum 24 t'April 2017 fil-Qrati tal-Ġustizzja, Valletta.

Aaron M. Bugeja